

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Diana

Diana, Antonino

Coloniae Agrippinae, 1656

Falsarius

urn:nbn:de:hbz:466:1-40647

Ordinis Sacerdotalis. Quo Sacerdos privatur per excommunicationem denunciata, & suspensionem ab officio, vel exercitio Ordinum, seclusa tamen necessitate, ut dictum est V. Excommunicationis numero. Non debet esse necessarium unus. † Et idem in casu necessitatis, quando v. gr. quis incidisset in amentiam post peccatum mortale, de quo solum habuisset attritionem, nec petiisset confiteri, ac proinde absolvi non posset, in tali inquam casu, si Sacerdos linire incipiens, peractis duabus, vel tribus unctionibus cum suis formis, moreretur, alius non deberet, neque posset illas repetere, ait Molfesius *tomo 1. tract. 4. cap. 9. num. 54.* Sed alias supplere deberet. Sicuti, si Sacerdos post consecratam Hostiam fatis cederet, alius deberet solum calicem consecrare. Et sic videtur docere D. Thomas *dist. 23. artic. 1.* Veruntamen, quia hoc quamvis probabile, non est certum, benefaciet secundus Sacerdos in hoc casu (ait Maratius *tomo 3. disp. 10. sect. 2. numer. 8.*) si unctiones ab initio repetat; quia id infirmo esse potest utilius; *par. 5. tract. 3. ref. 87.* Si vero infirmus statim decessurus timeretur, posset et unctiones simul à pluribus Sacerdotibus adhiberi: quia ut docet Maratius *ibid. sect. 1. num. 1.* hic in eodem modo est validus, cum inter unctiones partiales ordo non sit de essentia, ac proinde in necessitate licitus. Ita præpositus in 1. *p. 7. un. dub. 5. nu. 37. Ibid. ref. 88. p. 9. tr. 7. ref. 56. & p. 10. tr. 15. ref. 81.*

Non excommunicatus aut suspensus.

Non oportet, quod sit unus.

Vnde si ungens moriatur post aliquam unctionem, ait Molfesius, alium reliquas supplere debere.

Maratius putat debere de novo incipere.

Possunt vero in periculo multi ungeri, unus oculum, alium aurem, &c. At nemo ungeri potest seipsum.

Debet etiam minister esse parochus, vel eius licentiã habere.

cum resistantia Parochi ministrare potest simplex Sacerdos, etiam Religiosus contra Gavantum, V. extrema unctio n. 3. Ita Fernandez *part. 3. c. 10. §. 1. num. 78.* ubi etiam notat, pœnam excommunicationis infligendam in Clement. Religiosis hoc Sacramentum extra necessitatem ministrantibus, incurri etiam à Sacerdote seculari. In quo cum ipso dissentit Victorellus in *append. ad Possen. c. 9.* quia pœnae sunt restringendae. *part. 5. to 3. ref. 82.* & ex parte etiam in *part. 3. tom. 4. ref. 170. §.* Notandum. † Adverte hic, quod in necessitate, absente Parocho, tenetur infirmum ungeri ex charitate simplex Sacerdos; non tamen sub mortali. Nisi infirmus confiteri, & communicare non potuisset. Sic Layman *lib. 5. tract. 2. cap. 7. num. 3. ref. 170. cit. §. Ad secundam.* & non debet mitti, ut laicus ungat infirmum, *par. 9. tract. 2. ref. 43.*

Seclusa necessitate.

In qua simplex Sacerdos, deficiente Parocho non tenetur regulariter ministrare sub mortali. Mitti non debet.

24. † Et vero, quicumque ille sit, minister adhibere debet respondentem, & præmittere preces Ritualis. † Sed, si periculum urgeat potest utrumque omittere. Tannerus *tom. 4. disput. 7. quest. 1. dub. 3. nu. 85. par. 5. tract. 3. ref. 91.* § Notandum est, *par. 9. tract. 6. ref. 46.* Et omittere septem Pasmos pœnitentiales, non est peccatum mortale, dummodo non sit in aliqua Synodo præceptum sub tali peccato; imò in necessitate potest ministrari sine superpelliceo, sicut potest viaticum, *ibid. ref. 46.* Observat etiam Barbosa, *de offic. Parochi, c. 22. nu. 44.* non debere Parochum deferre sacrum oleum absque lumine: nec illud deferre in domum, sive ante unctionem, ut nō dicitur vocatus promptior inveniatur: sive ab illa rediens, ut citius se expediat. Sed hoc utrumque; citra periculum irreverentiæ, aut scandali, non esse peccatum mortale *ibid. initio.*

Debet tandē minister adhibere respondentem, & preces.

Et non deferre oleum sine lumine, aut in domum.

FALSARIUS.

1. † FALSARIUS dicitur, qui in scriptura publica falsitatem committit. Sed an qui mutat scripturam in aliquo, nixus nihilominus publicam.

Aaa 2 veritati,

*Etiamsi nō
tatur pri-
mordio ve-
ritatis.*

*Non enim
licet, amissa
vera scriptu-
ra, consimi-
lem fingere.
Aut similia
facere.*

*Licet tamen
corrige literas
dispensa-
tionum ad
mentem Pon-
tificis.*

*Corrigere
scripturas
secundum
mentem Pon-
tificis non
incurritur
censuram.*

Veritati, dicatur falsarius? verbi gratia facta est apocha alicujus solutionis cū subscriptione testis: amittitur, qui illam reficeret, & loco testis subscriberet, essetve falsarius? Item Petrus mutuat centum Caio pecunia numerata. At Notarius in instrumento non apponit illud pecunia numerata, potest ne novum instrumentum cum illis verbis effingere? Rursus Episcopus concedit Sacerdoti facultatē audiendi Confessiones, & absolvendi reservata: At Magister Notarius in litteris non apponit facultatem in reservata, potest ne ille apponere? Ad quæsitum generaliter negativè respondere Clarus lib. 4. §. falsum nu. 34. Et in particulari duos primos casus concedit Gypsius de casu refer. cap. 13. cas. 2. n. 7. ultimum Bellochius part. 2. quæst. 9. nu. 113. quia ex l. cum filius, §. hares meus ff. de legat. 2. non potest dici falsus, quod juvatur primordio veritatis. Sed ipse par. 3. tract. 6. res. 56. cum Baldo summ. V. Scriptura, nu. 7. & alios doceri, mortale peccatum esse, amissa vera scriptura, similem fingere: quia est contra virtutem veritatis, & cedit in Reipublicæ detrimentum Cæterum probabile est, quod si quis corrigeret litteras juxta mentem Pontificis, ut si supplicatio facta sit pro Petro Panormitano & litteræ expeditæ sint pro Petro Messanenſe si quis litteras conformaret cum supplicatione, non peccaret, nec incurreret excommunicationem Bullæ Cœnæ. Ita Naldus ibi V. falsum, num. 4. part. 5. tract. 14. res. 40.

2. Falsarius quoque est, qui dispensationem Apostolicam, mentitis causis impetravit, in quo casu dispensatio non valet. Sed de hoc vide V. Dispensatio à num. 7.

3. Illicitum est falsificare scripturas, quamquam verum dicant part. 5. tract. 8. res. 61. Sed corrigere aliquam secundum mentem Pontificis in suis litteris non incurritur in Censuram Bullæ Cœnæ, sed fautores, & defensores falsificantium incurrunt in pœnam falsariorum non reservatam in Bulla. part. 9. tract. 7. res. 15.

F A M A.

1. Fama non læditur injustè, si damnatus ab Inquisitoribus in uno loco publicetur in alio. part. 10. tract. 12. res. 5. Ubi plura requirere.

Detractiones leves ab eodem, vel de eodem ipsius repetita uniuntur ad constituendam infamiam gravem. Cardinalis de Lugo. part. 10. tract. 75. res. 17.

FESTVM SERVARE.

1. P Ræceptum de servandis diebus festis duobus completur, auditione Missæ, de qua V. Missam audire, & abstinentia ab operibus servilibus, ut fodere terram, fabri facere, & similia. †

*Servandum
est festum au-
diendo sacrifi-*

2. Et quidem hoc prohibetur Christianis tantum. Unde non damnare dominum, qui prædicta opera imponeret mancipio infideli: quia iste non peccat, cum non tenetur legibus Ecclesiasticis. Qua ratione docuit Laymann. lib. 1. tract. 4. cap. 5. n. 3. licitum esse, imponere opera servilia perpetuo amentibus, quamvis contrarium doceat Fernandez par. 3. mandam. 3. n. 16. part. 5. tract. 4. res. 7. & part. 7. tract. 7. res. 58.

Et abstinendo ab operibus servilibus.

3. Prohibentur etiam diebus festivis juramenta cap. 2. de feriis. Ubi Abbas putat prohiberi etiam extrajudicialia. Sed Cajetanus in 2. 2. quæst. 122 artic. 4. cuius sententiam probabilem existimo cū Layman lib. 4. tract. 7. c. 2. numer. 8. putat prohiberi solummodo judicialia, quæ solemniter præstantur coram Judice: nam de tali materia agit textus, & alioquin omne juramentum privatum, ex eo solū quod infesto fiat esset speciale peccatum. Igitur si absit scandalum non peccant Notarii celebrantes contractus in diebus festivis. Quod si in festis celebrant contractus rusticorum, qui in profestis absunt à Civitate, Rodriq. tom. 1. cap. 122. num. 3. eos excusat etiam ratione necessitatis: ob quam in parvis oppidis, ait Suarez de relig. to. 1. lib. 3. cap. 30. n. 17. permittit judicia litigantium diebus festis.

Ac iuramentis iudicialibus tantum.

Nam Notarii, cessante scandalo, possunt celebrare contractus.

Maximè rusticorum.